

Čtvrtek 13. října 2005

P6_TA(2005)0381

Perspektivy obchodních vztahů EU/Čína

Usnesení Evropského parlamentu o perspektivách obchodních vztahů mezi EU a Čínou (2005/2015(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na 7. summit EU-Čína, který se konal v Haagu dne 8. prosince 2004,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2003 o prodeji zbraní do Číny⁽¹⁾,
 - s ohledem na koncepční dokument Komise o vyspělém partnerství — společné zájmy a úkoly ve vztazích EU-Čína (KOM(2003)0533),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. prosince 2002 o stavu lidských práv Tibeťanů⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. dubna 2002 o sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu o Strategii EU vůči Číně: provádění sdělení z roku 1998 a další opatření k efektivnější politice EU (KOM(2001)0265)⁽³⁾, které bere v úvahu zprávu Komise pro Radu a Evropský parlament o provádění sdělení „Budování komplexního vztahu s Čínou“(KOM(2000)0552),
 - s ohledem na rozhodnutí přijaté čtvrtou ministerskou konferencí Světové obchodní organizace (WTO) v Dauhá v Kataru ve dnech 9.-14. listopadu 2001 o přijetí Číny a Tchaj-wanu do WTO,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2001 o návrhu rozhodnutí Rady, kterým se stanoví postoj Společenství na ministerské konferenci založené Smlouvou o založení Světové obchodní organizace při přistoupení Čínské lidové demokratické republiky ke Světové obchodní organizaci (KOM(2001)0517)⁽⁴⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 20. ledna 2000 o stavu lidských práv v Číně⁽⁵⁾,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod a stanovisko Výboru pro zahraniční věci (A6-0262/2005),
- A. vzhledem k tomu, že rychlý vývoj Čínské lidové republiky (ČLR) v průběhu posledních 20 let má významný dopad na obchodní a hospodářské vztahy mezi EU a Čínou a vzhledem k tomu, že celkově je Čína nyní po USA druhým největším obchodním partnerem EU; vzhledem k tomu, že v roce 2004 měla EU vzhledem k Číně schodek 78,5 miliard EUR, největší obchodní schodek ze všech obchodních partnerů, ve kterém se mimo jiné projevují důsledky překážek přístupu na trh v Číně,
- B. vzhledem k tomu, že se Čína stala v roce 2001 členem WTO a omezila svá průměrná cla a ostatní překážky na základě svých závazků vůči WTO, což vedlo k nárůstu evropských investičních projektů v Číně; jelikož však ochrana čínského domácího průmyslu přetrvává,
- C. vzhledem ke vstupu do WTO a otevření se mezinárodnímu obchodu se stal nejlidnatější stát na světě klíčovým hráčem světového obchodu; vzhledem k tomu, že vliv výroby národa, který má 1,3 miliardy obyvatel, se může jenom zvyšovat; a vzhledem k tomu, že ostatní země s vysokým počtem obyvatel (jako jsou Indie, Brazílie, Indonésie a mnohé jiné) zcela jistě změní současnou pozici států, které vyvážejí,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 91 E, 15.4.2004, s. 679.

⁽²⁾ Úř. věst. C 31 E, 5.2.2004, s. 264.

⁽³⁾ Úř. věst. C 127 E, 29.5.2003, s. 652.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 112 E, 9.5.2002, s. 313.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 304, 24.10.2000, s. 209.

Čtvrtek 13. října 2005

- D. vzhledem k tomu, že obchod mezi EU a Čínou je založen na strategickém partnerství se vzájemným přístupem k trhům v souladu s pravidly WTO a na poctivé hospodářské soutěži,
- E. vzhledem k tomu, že Čína neuplatňuje dostatečně pravidla WTO, zejména obchází zákaz státní podpory pro vývoz, porušuje práva ochrany duševního vlastnictví a brání recipročnímu vstupu na svůj vlastní trh pro zboží a služby ze zemí EU a účelově podhodnocuje měnu státními intervencemi,
- F. vzhledem k tomu, že mnoho rozhodnutí z více než 9 000 soudních rozhodnutí týkajících se pirátství vedených v minulém roce není efektivně prosazováno,
- G. vzhledem k tomu, že Čína v současné době nespĺňuje podmínky pro udělení statutu tržního hospodářství,
- H. vzhledem k významné úloze Tchaj-wanu při hospodářském růstu Číny,
- I. vzhledem k rozloze na kontinentu, počtu obyvatelstva a dynamickému hospodářskému růstu v posledních letech je Čína hospodářskou velmocí, schopnou ovlivnit směr světové ekonomiky, a je subjektem, se kterým všechny ostatní hospodářské oblasti nutně musejí soutěžit,
- J. vzhledem k tomu, že čínský rozvoj představuje obrovské možnosti, ale zároveň vyvolá u evropského průmyslu oprávněné obavy, ze kterých plyne potřeba politického řízení těchto vztahů na celoevropské úrovni,
- K. vzhledem k tomu, že vztahy mezi Evropskou unií a Čínou jsou hlavním předmětem diskuse o globalizaci a dokládají všechna očekávání a rozpory s ní spojená,
- L. vzhledem k tomu, že EU potřebuje najít odpověď na zvyšující se znepokojení veřejnosti nad vlivem globalizace, které bude ještě živeno rostoucí dominancí Číny na světových trzích,
- M. vzhledem k tomu, že Čína v uplynulých pěti letech ztrojnásobila svoje výdaje na výzkum a rozvoj a Evropa musí držet krok s touto tendencí, aby mohla i v budoucnu těžit ze světového obchodu,
- N. vzhledem k tomu, že problémy evropského textilního průmyslu byly předvídatelné, protože investice, které čínský průmysl vložil do tohoto odvětví, byly dobře známé, a tento případ nebude případem ojedinělým, protože podobná situace je i ve výrobě ostatního zboží, jako je kromě jiného obuv a rovněž v odvětví výroby jízdnic kol, automobilovém průmyslu a průmyslové výrobě železa a oceli,
- O. vzhledem k tomu, že EU nemůže usnout na vavřínech tváří v tvář výzvam, které představuje rostoucí ekonomická síla Číny a musí přijít s koherentní a dlouhodobou strategickou odpovědí,
- P. vzhledem k tomu, že důsledky rychlého růstu Číny pro její vlastní přírodní zdroje a životní prostředí i pro světový trh se surovinami jsou značné, a jelikož společnosti z EU čelí potížím s rostoucími cenami surovin na světových trzích vzhledem k vysoké poptávce Číny,
- Q. vzhledem k tomu, že Čína v roce 2000 obsadila 97. místo na světě co do emisí skleníkových plynů na obyvatele, ale také místo druhého největšího znečišťovatele na světě a vzhledem k tomu, že se Čína stává ve světovém měřítku druhým největším spotřebitelem energie a surovin; vzhledem k tomu, že odhady do roku 2025 předpokládají rekordně vysoký nárůst čínských emisí, musí se Čína významně podílet na snižování světové ekologické zátěže,
- R. vzhledem k tomu, že postupný příchod poctivějšího a bezpečnějšího světa vyžaduje větší míru solidarity nejenom mezi lidmi ve vyspělých a méně vyspělých zemích, ale rovněž mezi různými zeměmi,

Čtvrtek 13. října 2005

- S. vzhledem k tomu, že podpora vývoje Číny směrem ke svobodnému a otevřenému státu, kde platí právní řád, a přijetí principů demokracie a tržní ekonomiky v plném rozsahu je v hospodářském a politickém zájmu EU,
- T. vzhledem k tomu, že hospodářský rozvoj Číny ji rovněž zavazuje k větší odpovědnosti v asijském regionu,
- U. vzhledem k tomu, že je povinností Evropské unie jako vedoucí ekonomické síly ve světě je nejenom posilovat obchodní vztahy se všemi svými partnery, ale zachovávat rovněž univerzální hodnoty lidskosti, demokracie a právního státu; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu je Čína i přes svůj současný ekonomický úspěch daleko od toho, aby umožnila svým občanům v celé šíři uplatnit jejich demokratická a lidská práva,

WTO

1. vítá, že Čína včas splnila některé své závazky vůči WTO, ale vyzývá Čínu, aby neprodleně zahájila další dialog, který jí umožní řešit i ostatní oblasti zájmu průmyslu EU, především na poli vymáhání ochrany práv duševního vlastnictví (IPR), zacházení s národnostmi, transparentnosti a ekologických, sociálních a zdravotních standardů;
2. vyzývá Komisi, aby vzhledem k četným případům, kdy Čína plní a aplikuje závazky vůči WTO pouze nedostatečně, nabídla v tomto směru evropským podnikům svoji podporu a poskytla jim účinnou pomoc;
3. zastává názor, že EU musí vyhledávat možnosti vytvoření obchodních vazeb s Čínou v duchu spolupráce a komplementárnosti a přitom zajišťovat, aby obě strany mohly zachovat a harmonicky rozvíjet svá odvětví průmyslu, zemědělství a služeb tak, aby byla zajištěna nejvyšší možná životní úroveň všech jejich obyvatel;
4. naléhavě žádá Čínu, aby se řídila nejen literou, ale i duchem oddílu 18 protokolu o přistoupení, tak aby přechodný kontrolní mechanismus (TRM) mohl být účinnějším nástrojem pro řešení ještě otevřených otázek;
5. žádá, aby Komise pečlivě posoudila, zda přiřknout Číně statut země s tržním hospodářstvím a tento statut uznat pouze za předpokladu, že Čína splní příslušná kritéria;
6. zastává názor, že pirátství a padělání evropských výrobků a značek čínskými průmyslovými odvětvími je závažným porušováním pravidel mezinárodního obchodu; vyzývá Komisi, aby přijala příslušná opatření na ochranu duševního vlastnictví evropských společností a také podpořila čínské úřady v boji, který zahájily proti pirátství, a problém sledovala a pokud to bude nutné, aby problém nastolila ve WTO;
7. vyzývá členské státy, aby vybudovaly účinnou kontrolu trhu, která evropské spotřebitele co nejlépe ochrání před výrobky, které neodpovídají standardům ES;
8. vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření s cílem zabránit dovozu do Evropské unie jakéhokoli zboží vyrobeného za použití vysoce rizikových chemických látek, které by evropské výrobci nesměli použít podle evropských nebo vnitrostátních právních předpisů;
9. vyzývá Čínu, aby zajistila stejné podmínky pro všechny obchodní partnery a neuplatňovala byrokratická omezení obchodu a aby rovněž odpovídajícím způsobem přihlédla k výhradám EU a hospodářských kruhů, týkajícím se kromě jiného také oblastí korupce, právní jistoty, daní a úvěrů;
10. vyzývá Čínu, aby jako člen WTO dodržovala mezinárodní normy v oblasti statistiky;
11. vyzývá Komisi, aby prostudovala dopady liberalizace obchodu Číny a jejího členství ve WTO na růst v Číně a na sociální pokrok v této zemi;

Čtvrtek 13. října 2005

12. vyzývá Čínu, aby v souladu se svým významem ve světovém obchodu při jednáních o Rozvojovém programu z Dauhá více využívala své role pojítka k zemím třetího světa a přispěla k úspěšnému výsledku dalšího kola jednání z Dauhá, které se bude konat v Hongkongu;
13. vyzývá Čínu, aby otevřela svoje trhy pro zahraniční zboží a služby a aby odpovídajícím způsobem reformovala svůj trh a svůj hospodářský systém;
14. vyzývá Čínu, aby při zadávání veřejných zakázek zavedla transparentní a nestranné postupy, aby se ho se stejnými možnostmi mohly zúčastnit také zahraniční podniky;
15. vyzývá Čínu, aby lépe než dosud napojila svoje dopravní sítě na mezinárodní sítě, aby se usnadnil volný pohyb osob a zboží;
16. vyzývá Komisi a Čínu, aby vypracovaly účinná opatření, která v budoucnu zamezí stále se opakujícím prohřeškům v souvislosti se správným uplatňováním ochranných cel;

Mezinárodní konkurenční vlivy

17. vítá memorandum o porozumění ze dne 10. června 2005 mezi Komisí a čínskou vládou o omezení vývozu čínského textilu a vyzývá Komisi, aby sledovala jak dodržování této dohody, tak situaci s ohledem na ostatní textilní, oděvní a obuvnická odvětví v Evropě a zároveň zohlednila dlouhodobé zájmy evropských dovozců a maloobchodníků; vyzývá Čínu, aby zprůhlednila systém, podle kterého se vypočítává omezení vývozu; naléhá na Komisi, aby byla připravena přijmout mimořádná opatření, pokud bude zřejmé, že průmyslu EU hrozí vážné materiální ztráty; dále naléhá na Komisi a Čínu, aby našly řešení pro rozvojové země, které jsou čínským vývozem nejvíce zranitelné, a umožnily jim chránit část jejich trhů, a našly tak řešení pro některé z nejhudších lidí;
18. je znepokojen tím, že způsob, jakým bylo memorandum o porozumění původně uplatněno v praxi, způsobil vážné problémy některým evropským maloobchodníkům; vítá skutečnost, že na základě dalších rozhovorů s čínskými orgány se zdá, že je tomuto problému – alespoň v krátkodobém časovém horizontu – věnována pozornost; vyzývá Komisi, aby i nadále situaci sledovala s cílem zabezpečit, že nedojde k dalšímu narušení, jak v odvětví textilu, tak ani v dalších odvětvích, kde čínská konkurence výrazně roste;
19. vyzývá Komisi, aby prostudovala dlouhodobou perspektivu udržitelnosti výroby textilu a oděvů v EU s ohledem na rozsah dovozu z Číny a ostatních zemí; vítá návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o trestních opatřeních k prosazování práv duševního vlastnictví (KOM(2005)0276) a doufá, že bude brzy přijata;
20. naléhavě vyzývá Komisi, aby se zabývala rostoucím znepokojením rozvojových zemí nad vlivem čínských textilních vývozu na jejich trhy a urychleně provedla hodnocení celkového dopadu postupného rušení dovozních kvót v jednotlivých zemích;
21. žádá Radu a Komisi, aby uznaly, že problémy, které v současné době zaznamenává textilní a oděvní sektor a sektor výroby obuvi a brzy je zaznamenají i jiné sektory, jako sektor jízdních kol, výroba automobilů a průmyslová výroba železa a oceli, jsou ve své podstatě systémové a že je nezbytné urychleně vytvořit dlouhodobou strategii průmyslu EU, aby mezinárodní obchodní politika EU vzala v úvahu a s předstihem řešila problémy, jako je současná nerovnováha s Čínou, nejen v oblasti pracovních míst v EU a rozvojových zemích, ale také při současných úvahách o vítězích a poražených při globalizaci;
22. vyzývá Komisi, aby sledovala a pravidelně předkládala zprávy o tom, do jaké míry ovlivňuje čínská konkurence průmysl v EU, jakož i o trendech množství a odvětvového složení externalizace z EU za účelem vyhodnotit pozitivní a negativní následky těchto trendů a vytvořit vhodná politická řešení;
23. vyzývá Komisi, aby znovu pozorně přezkoumala různá ochranná ustanovení dohod v rámci WTO, aby vyhodnotila, zda jsou doposud přiměřená vzhledem k měnícímu se modelu mezinárodního obchodu a aby svá zjištění zveřejnila;

Čtvrtek 13. října 2005

24. uvědomuje si, že zvýšení objemu čínského dovozu textilu do Evropské unie je doprovázeno razantním poklesem hodnoty těchto produktů o 60 % jejich kupní hodnoty, aniž by z toho evropští zákazníci měli znatelný prospěch; požaduje, aby Komise vyšetřila, zda mezi dovozci nebo velkými distributory byly uzavřeny nějaké dohody, a požaduje, aby Komise zajistila transparentnost procesu tvorby cen;
25. uznává, že liberalizace postihuje muže a ženy rozdílně a že riziko kolapsu oděvního průmyslu v mnoha chudých zemích po zrušení kvót prudce zhorší pozici žen v těchto zemích;
26. žádá Komisi, aby vypracovala dlouhodobou předpověď vývoje globálního průmyslu a strategii rozvoje průmyslu EU za účelem identifikace možných trendů vývoje jednotlivých sektorů průmyslu EU v budoucnu, které zajistí konkurenceschopnou odpověď na všechny globální výzvy;
27. žádá Komisi, aby vytvořila pevnější komplexní partnerský svazek, který bude prospěšný pro Čínu i EU a aby tuto spolupráci rozšířila do více oblastí a pracovala na aktivním překonávání negativních faktorů mezi oběma stranami;
28. vyzývá, aby obchodní vztahy mezi EU a Čínou přispívaly k vyrovnanému a udržitelnému hospodářskému, sociálnímu a environmentálnímu rozvoji, ale i k rozvoji regionálnímu, neboť nevyrovnaný rozvoj by s sebou nesl velká nebezpečí pro vnitřní a vnější bezpečnost;
29. požaduje, aby Komise a Rada provedly důkladnou studii příležitostí pro evropské podniky a průmysl, plynoucí z hospodářského rovoje Číny;
30. vyzývá Komisi, aby prosazovala obchodní spolupráci, zvyšovala povědomí a usnadňovala navazování kontaktů, a napomáhala tak větší regulační konvergenci (společné standardy, hodnocení konformity, technická regulace, lepší účetní postupy, lepší mechanismy řešení sporů apod.);
31. vyzývá Komisi, aby provedla rozsáhlejší průběžný výzkum s cílem lépe porozumět plnému rozsahu problematiky přesunu pracovních míst (off-shoring), včetně vhodných programů na shromažďování údajů o pracovních místech, která jsou přemísťována z ekonomických důvodů, přesné analýzy ekonomických dopadů tohoto přesunu (včetně ztrát na daňových příjmech), údajů o přerazování pracovníků a o jejich nových mzdových úrovních a analýz širšího pozitivního a negativního dopadu na společnost;
32. vyzývá Komisi, aby objasnila, nakolik jsou nyní nízké prodejní a dovozní ceny čínských výrobků přínosem pro zvyšování blahobytu spotřebitelů v Evropě a jaký střednědobý a dlouhodobý vývoj v tomto směru Komise očekává;
33. poukazuje na to, že hotové výrobky představují prakticky 75 % světového obchodu se zbožím a službami, přičemž sektor výroby tvoří pouze kolem 20 % světového HDP; poukazuje na to, že přesuny výroby se v zásadě týkají výrobků bez větší přidané hodnoty, a že tyto průmyslové změny primárně postihují nejzranitelnější a nejméně kvalifikované pracovníky, tedy ty, kteří jsou nejméně schopni se přizpůsobit; požaduje proto silnou sociální solidaritu s těmito pracovníky, zejména formou zvýšených investic do jejich vzdělávání a rekvalifikací, tak aby se přeorientovali na pracovní místa v sektorech, ve kterých má Evropa stále ještě vedoucí postavení;
34. žádá Komisi, aby provedla hloubkovou studii za účelem určení, která odvětví těží a budou těžit z obrovského hospodářského rozvoje Číny, kolik pracovních míst je tím v těchto odvětvích zajištěno a kolik jich vznikne, jaké má Komise strategie, aby identifikovala a podporovala další podobná odvětví, tak aby byl ve výsledku vliv na evropské hospodářství z hlediska pracovních míst a prosperity pozitivní, a jaké činnosti si členské státy EU udrží v sektoru špičkových technologií, které nemohou být prováděny v konkurenčních zemích s nízkou úrovní mezd, zejména v Číně;
35. žádá Komisi, aby prozkoumala možnost zavedení evropského systému označování, který by udával zemi původu, jakož i sociální standardy a standardy ochrany životního prostředí;

Čtvrtek 13. října 2005

36. vyzývá Radu a Komisi, aby uplatnily politický a ekonomický vliv zemí EU pro dosažení změny přístupu Číny k dodržování mezinárodních pravidel obchodu a transparentnosti při poskytování čínských státních dotací podnikům tak, aby nedocházelo k obcházení zákazu státní podpory pro vývoz, jakož i zrušení administrativních a vládních překážek, které brání dovozu ze států EU a třetích zemí;
37. uvědomuje si však, že vedle vyjádřených zřejmých obav Čína představuje pro evropské investory trh s velkým potenciálem, a že byl využit doposud jen jeho pouhý zlomek; požaduje proto, aby Komise určila neúčinnější prostředky, které by evropskému průmyslu pomohly vyhledávat a využívat všechny příležitosti, které nabízí tak velký a stále se rozšiřující trh;
38. uvědomuje si, že přebytek státního rozpočtu Číny klesl z 3,1 % HDP v roce 2003 na 1,1 % HDP v roce 2004 v neposlední řadě v důsledku rychlého nárůstu dovozu do Číny; uvědomuje si, že Čína je v současné době pro Evropskou unii druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem a že výhledy evropského vývozu na tento rozsáhlý trh jsou stále slibné; zastává názor, že Čína rovněž dosáhne limitu svého růstu, protože potřebná opatření přijatá k omezení růstu počtu obyvatelstva povedou nejpozději do roku 2015 k obrácení věkové pyramidy;
39. vyzývá Komisi a členské státy, aby svoje současné a budoucí programy rozvojové pomoci pro Čínu přezkoumaly z hlediska, zda pomoc pro Čínu znamená také odpovídající finanční výhody pro Evropu nebo evropské podniky;
40. zdůrazňuje, že rychlý rozvoj Číny je částečně způsoben intenzivními hospodářskými vazbami mezi Čínou a Tchaj-wanem, které se odrážejí v přítomnosti 1 milionů Tchajwanců v Číně, pracujících ve více než 60 000 tchaj-wanských podnicích, a v množství tchaj-wanských investic v Číně;
41. vyjadřuje své obavy z řízení čínského odvětví neželezných kovů, které vede ke strukturálnímu pokřivení mezinárodního trhu recyklace neželezných kovů; žádá Komisi, aby prošetřila situaci a případně usilovala v rámci WTO o nápravná opatření, aby zajistila, že společnosti z EU budou mít přístup ke šrotu za rovných podmínek;
42. podporuje Radu a Komisi v úsilí o dosažení pružnosti a zavedení reálné hodnoty čínské měny ve vztahu k mezinárodnímu finančnímu trhu po zavedení eura;
43. vyzývá Čínu, aby dále postupně uvolnila směnný kurz měny a prozatím co nejdříve nahradila pevnou vazbu na dolar vazbou na koš měn včetně eura; dále vyzývá Čínu, aby provedla liberalizaci svých finančních trhů;
44. vyzývá Komisi, aby společně s Čínou hledala možnosti většího otevření čínského trhu pro zahraniční podniky a umožnila a podpořila usazování zahraničních podniků bez povinné spolupráce s čínskými partnery;
45. vítá skutečnost, že Komise připravuje novou rámcovou smlouvu s Čínou a žádá EU, aby posílila své zastoupení v Číně;

Dopady na sociální oblast a životní prostředí

46. uvědomuje si, že Číně se podařilo v průběhu 20 let vymanit z extrémní chudoby přes 300 milionů svých obyvatel, ale vyjadřuje své obavy, že až jedna čtvrtina venkovského obyvatelstva v Číně žije stále v extrémní chudobě a že rozdíly v příjmech v Číně jsou jedny z nejrychleji rostoucích na světě; vyzývá Komisi, aby podporovala Čínu v dalším rozvoji politiky soudržnosti a aby zohlednila tuto problematiku v rámci obchodních vztahů s Čínou;
47. poznamenává, že navzdory zlepšeným ekonomickým vyhlídkám mnoha Číňanů nebyla zmírněna potřeba rovnoměrnějšího geografického rozložení hospodářského rozvoje, které by do budoucna snížilo riziko zvýšení nezaměstnanosti a sociálního vyloučení;
48. vyzývá Čínu, aby přijala do svého zákonodárství Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech jako jeden z prostředků zajištění minimálních sociálních a ekologických standardů;

Čtvrtek 13. října 2005

49. je hluboce znepokojen nedodržíváním práv zaměstnanců v Číně, velice nízkou úrovní mezd, rostoucím počtem průmyslových neštěstí v důsledku nedostatečných pravidel v oblasti zdraví a bezpečnosti a naléhá, aby Čína ratifikovala klíčové úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP), především úmluvu 87 o svobodě sdružování a ochraně práva se odborově organizovat a úmluvu 98 o kolektivním vyjednávání, a zrušila státní monopol na zakládání odborů, jak to nařizuje čínská legislativa; dále vyzývá Čínu, aby přijala opatření pro účinný boj proti všem formám moderního otroctví, dětské práce a zneužívání, a zejména zneužívání žen v práci, s cílem dodržovat základní práva pracujících a vymýtit sociální dumping;

50. všímá si trvalého nárůstu v počtu pracovních neshod od roku 1998; v zájmu vyřešení tohoto problému naléhá, aby Čína umožnila zakládání nezávislých odborových organizací, například vytvořením silného právního statutu, zavedením svobodného kolektivního mzdového vyjednávání a možností nezávislého školení demokraticky zvolených odborových funkcionářů a zavedením výměnných programů mezi evropskými a čínskými odborovými funkcionáři, aby Čína mohla těžit z dlouhodobých zkušeností Evropy v oblasti účasti pracujících; naléhá na Čínu, aby zavedla systém sociální ochrany odpovídající potřebám obyvatel a zaměřený na nezaměstnané;

51. uznává rostoucí konkurenceschopnost Číny v dnešním mezinárodním hospodářském klimatu, ale vyzývá Čínu, aby přijala účinné a rychlé kroky, které by zabránily využívání práce dětí a vězňů; žádá Komisi, aby v tomto ohledu Číňanům nabídla svoji podporu;

52. vyzývá Komisi a Radu, aby pozorně sledovaly možné omezování svobodného organizování odborů v Hongkongu; upozorňuje na pozitivní úlohu, kterou by svobodná organizace odborů v Hongkongu mohla sehrát při zlepšení pracovních práv v Číně;

53. vyzývá Komisi a Radu, aby ve svém dialogu s Čínou zdůraznily význam propuštění aktivistů usilujících o prosazení práv zaměstnanců;

54. vyzývá Komisi, aby prozkoumala vhodné možnosti, které zvýší pochopení a respektování příslušných kulturních zvláštností a lepší vnímání a přijetí evropského právního a hospodářského systému;

55. očekává od západních, a především evropských podniků působících v Číně, že plně uznají odborová práva a že se budou chovat příkladným způsobem k pracovníkům a k životnímu prostředí;

56. je vážně znepokojen vysokou mírou znečištění způsobenou čínským průmyslem a rostoucí spotřebou přírodních zdrojů, jako je dřevo z neobnovitelných zdrojů, a vítá nedávné známky toho, že Čína přijímá důležitá opatření na ochranu životního prostředí; zdůrazňuje, že obchod a životní prostředí jsou základními prvky WTO a naléhá na čínskou vládu, aby hrála plnou a pozitivní úlohu v prosazování udržitelného rozvoje, a to jak v Číně, tak globálně; poznamenává, že vzhledem k velikosti Číny by rozsáhlé přijímání udržitelných technologií a procesů mohlo mít pozitivní vliv globálně, mohlo by vést ke snížení nákladů a přimět ostatní národy, aby Čínu následovaly, a naléhá na čínské úřady, aby plně využily tohoto potenciálu a umožnily Číně hrát vedoucí úlohu v otázkách ochrany životního prostředí;

57. vyjadřuje své znepokojení nad tím, že obrovský hospodářský růst Číny vede nejenom ke znečišťování životního prostředí, ale rovněž k vyčerpání zdrojů a zvyšuje ceny komodit na světovém trhu; vyzývá Čínu, aby se přihlásila k odpovědnosti za zavedení ekologických standardů do výroby a odpadového hospodářství a spoluúčasti na odstraňování ekologických škod; vyzývá Komisi, aby začala hledat řešení, jak může být zajištěno i do budoucna cenově přijatelné a kompletní zásobování osob a podniků v Evropě surovinami a energií;

58. dále naléhá na Radu a Komisi, aby využívaly všech vhodných dvoustranných cest a vícestranných institucí a dohod, jejichž stranami jsou jak EU, tak Čína, k dalšímu prosazování vysokých standardů sociálního blahobytu a ochrany životního prostředí jako základních složek mezinárodní solidarity;

Čtvrtek 13. října 2005

59. je si vědom klíčové role Číny při hledání efektivního řešení globálního oteplování, naléhá na čínskou vládu, aby pokračovala ve svém konstruktivním zapojení do mezinárodních jednání o tom, jak zabránit nebezpečným změnám klimatu; podtrhuje význam dalších snah o omezování používání fosilních paliv;

60. vyzývá Radu a Komisi, aby prostřednictvím programu pro energii a životní prostředí mezi EU a Čínou a také jinými cestami zajistily, aby se spolupráce v otázkách obnovitelných energií a efektivního využívání energie stala prioritou budoucí spolupráce mezi EU a Čínou, a aby pro rozvoj udržitelných technologií a průmyslu v Číně nabídla konkrétní podporu, která Číně zejména umožní spolupracovat na vývoji nových technologií umožňujících udržitelnou budoucnost; vyzývá Čínu, aby při budování nových uhelných elektráren využívala nejefektivnější a nejekologičtější technologie a aby při výstavbě nových uhelných elektráren co nejdříve začala využívat takzvané technologie čistého uhlí (Clean-Coal-technologie); dále vyzývá Čínu, aby zlepšila bezpečnostní standardy ve svých uhelných dolech; vyzývá Komisi, aby nabídla spolupráci s evropskými výrobci důlních technologií; vyzývá Čínu, aby při možné výstavbě nových atomových elektráren využívala evropské zkušenosti a bezpečnostní technologie a úzce spolupracovala s evropskými výrobci, úřady a s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii;

61. žádá Komisi, aby našla co nejefektivnější způsob vyjednávání o zavedení minimálních sociálních a ekologických standardů do obchodních dohod a zajištění jejich účinného uplatňování;

62. vítá iniciativu Komise vypořádat se s dovozem nelegálního dřeva a dřevěných výrobků ze zemí, k nimž se řadí i Čína, a to svým návrhem Akčního plánu pro vymahatelnost práva, státní správu a obchod v oblasti lesního hospodářství (FLEGT); obává se však, že sjednávání partnerských dohod se zeměmi na dobrovolné bázi nebude dostatečným řešením problému;

63. poznamenává, že většina dřeva dováženého do EU z Číny je ve formě zpracovaných výrobků, z nichž některé jsou vyrobeny ze dřeva, které Čína získala protiprávně;

64. žádá Komisi a Radu, aby vyvinuly tlak na čínské orgány, aby přijaly vhodná účinná opatření k zastavení dovozu nelegálního dřeva a dřevěných výrobků a podpořily Čínu, aby plně zastávala svou úlohu v regionálních a mezinárodních procesech, například ve východoasijském FLEG, jehož cílem je zamezit obchodu s nelegálně dovezeným dřevem;

Stávající projekty, řízení

65. vítá dobře propracovaný program Komise na spolupráci s Čínou v otázkách ochrany životního prostředí, a to prostřednictvím financování projektů pomoci a žádá Komisi, aby zajistila, že tyto programy budou pokračovat a budou rozšířeny; vítá všeobecnou ochotu čínské vlády spolupracovat na ochraně životního prostředí;

66. uznává, že mnoho ekologických problémů Číny nepramení z nedostatku právních předpisů, ale z jejich nedostatečného uplatňování, a proto žádá Komisi, aby se v rámci projektů spolupráce zaměřila na vytváření kapacit na místní úrovni;

67. podporuje rozšíření programů, jako jsou program školení pro řídicí úředníky EU, které posílí obchodní účast mezi Čínou a EU;

68. vyzývá Komisi, aby splnila svůj příslib Evropskému parlamentu ze dne 8. března 2005 a nabídla Číňanům vyslání evropských celních úředníků do Číny za účelem podpory a školení;

Čtvrtek 13. října 2005

Vzdělávání

69. žádá Komisi, aby se s čínskou vládou dohodla na podpoře vzájemného učení a výměny studentů; dále naléhá na Komisi, aby vytvořila v EU více škol s výukou čínského jazyka, a to s možností stipendií nebo fondů pro studenty z EU, kteří mají zájem o studium čínštiny;

Politický dialog

70. očekává od EU, že současně s rozvojem obchodních vztahů bude pokračovat v intenzivnějším politickém dialogu, sahajícím od záležitostí týkajících se lidských práv k problémům regionální a globální bezpečnosti;

71. lituje, že rychlý hospodářský rozvoj Číny nebyl doprovázen pokrokem v politických a občanských právech pro obyvatelstvo a že oficiální dialog o lidských právech, který EU a Čína vedou od roku 1997 souběžně s jejich rostoucími obchodními a hospodářskými vztahy, nebyl úspěšný; proto zdůrazňuje potřebu odlišného přístupu zahrnujícího vytvoření jasné a účinné politiky podmíněnosti lidskými právy ve vztahu k obecné obchodní politice EU vůči Číně;

72. znovu vyjadřuje svou obavu o situaci v oblasti lidských práv v Číně; uvědomuje si, že situace za posledních patnáct let zaznamenala určitý pokrok; zdůrazňuje, že je třeba dělat mnohem více a je toho názoru, že dialog o lidských právech mezi Čínou a EU by měl být důsledně zlepšován;

Zbrojní embargo

73. upozorňuje na skutečnost, že embargo na prodej zbraní bylo na Čínu uvaleno EU, USA a dalšími zeměmi jako přímý důsledek nelítostného potlačení demokratických manifestací na náměstí Tiananmen v červnu 1989 čínskými orgány; považuje za nevhodné, aby EU embargo zrušila v současné situaci;

*
* *

74. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států a Číny.

P6_TA(2005)0382**Írán****Usnesení Evropského parlamentu o Íránu**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Íránu, zejména usnesení ze dne 28. října 2004⁽¹⁾ a ze dne 13. ledna 2005⁽²⁾,
- s ohledem na dialog mezi EU a Íránem o lidských právech, který probíhal až do nedávné doby a během něhož vláda Íránu vyjádřila svůj závazek posílit dodržování lidských práv a právního státu,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN a na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a rovněž na Úmluvu OSN o právech dítěte, jichž je Írán smluvní stranou,
- s ohledem na rozhodnutí Íránu ze dne 1. srpna 2005 obnovit úpravu uranu, což je porušením závazků Pařížské dohody, a vzhledem k tomu, že Írán dne 10. srpna 2005 odstranil pečeť z výrobních linek na fluorid uraničitý ve svém závodě na úpravu uranu nedaleko Isfahánu, a že obnovil činnosti týkající se cyklu jaderného paliva,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 174 E, 14.7.2005, s. 190.

⁽²⁾ Úř. věst. C 247 E, 6.10.2005, s. 159.